

ρος μεθ' οὐ ἔπραξε τοῦτο, πρῶτος οὗτος ἐκδούς εἰς δημοσιότητα τοιαύτας ἐκθέσεις. Τὸ πρῶτον βήμα πρὸς θεραπείαν τοῦ νοσοῦντος εἶνε ἡ διάγνωσις τοῦ νοσήματος. Ἡ διάγνωσις ἐγένετο καὶ τὸ δεινὸν νόσημα ἀναμένει τὰ φάρμακα. Τὸ ὑπουργεῖον, καθὰ ἐκ τῶν ἐκθέσεων ἐξάγεται, ἀποστειλάν ἐπιθεωρητὰς πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐνετείλατο αὐτοῖς νὰ μὴ ἀρκεσθῶσιν εἰς διεκτραγώδησιν τῆς ἀθλίας αὐτῶν καταστάσεως, ἀλλὰ νὰ ὑποδείξωσι καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς μέσα τῆς θεραπείας. Προσεχῶς θέλομεν ἐξετάσῃ ὅποια μέτρα τινὲς αὐτῶν προτείνουσι πρὸς ἀνθρώπων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ 1883 μέχρι σήμερον, τὶ εἶνε ἐν σχεδίῳ, καὶ τί εἶνε δυνατόν νὰ γείνη.

K*

ΤΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΙΑ

(Ἐκ τῶν τοῦ **Gustave Droz**)

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι πρῶταν τινὰ ἐξελθὼν τοῦ δωματίου μου εἶδον ἐνώπιον τῆς θύρας, ὑπὸ τοῦ ὑπρέτου παραταχθέντα, τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὰ τοῦ μικροῦ μου παιδίου.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἦσαν ὑποδήματα μετὰ δεμάτων, τετριμμένα πως ἐκ τῆς τραχείας ἐργασίας εἰς ἣν τὰ ὑπέβαλλε. Τὸ πέλμα εἶχεν ἐκλεπτυνθῆ πρὸς τ' ἀριστερά, μικρὰ δὲ ὀπή ἤπειλεῖτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δεξιῦ ποδός. Τὰ δέματα λυτὰ καὶ κουρασμένα ἐκρέμαντο ἐκατέρωθεν. Ἐκ τῆς ὀγκώσεως τοῦ δέρματος εὐχερῶς ἐνοεῖτο ἡ θέσις τῶν δακτύλων, πᾶσαι δ' αἱ συνήεις κινήσεις τοῦ μικροῦ ποδός εἶχον ἀφήσει ἔχνη διὰ πτυχῶν ἀνεπαισθήτων ἢ βαθειῶν.

Διατὶ ἐτήρησα ταῦτα ἐν τῇ μνήμῃ μου; Ἄγνοῶ, τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλὰ μοι φαίνεται ὅτι βλέπω εἰσέτι τὰ ὑποδήματα τοῦ προσφιλοῦς μικροῦ, τεθειμένα ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ τάπητος, παρὰ τὰ ἰδικά μου. Ἦσαν τὰ καθημερινὰ τοῦ ὑποδημάτια, οἱ συμπαραστάται τῶν παιγνιδίων του. Ἦσαν ἀφωσιωμένα εἰς αὐτὸ καὶ μετεῖχον τόσον τῆς ὑπάρξεώς του, ὥστε διετήρουν κατὰ τι τοῦ τέκνου μου καὶ θὰ τ' ἀνεγνώριζον μεταξὺ χιλίων ζευγῶν. Δι' ἐμὲ εἶχον ἰδιαιτέραν τινὰ φυσιογνωμίαν, μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀράτος δεσμός τὰ συνέδεε πρὸς αὐτὸ καὶ δὲν ἠδύναμην νὰ θεωρήσω τὸ μὴ εὐδιάγραπτον ἔτι σχῆμα αὐτῶν, τὴν κωμικὴν καὶ θελκτικὴν χάριν, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶ τὸν μικρὸν των κύριον καὶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι τῷ ὁμοιάζον.

Πᾶν ὅ,τι ἄπτεται τῶν νηπίων γίνεται καὶ αὐτὸ νηπίον πως καὶ λαμβάνει τὴν ἐκφρασιν τῆς ἀδεξίας καὶ ἀφελοῦς χάριτος, ἥτις προσιδιάζει εἰς αὐτά.

Παρὰ τὰ ὑποδήματα ἐκεῖνα, τὰ γελαστά, τὰ

φαιδρά, τὰ εὐθυμα, τὰ ζητοῦντα μόνον νὰ τρέξωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, τὰ ὑποδήματά μου ἐφαίνοντο τερατώδη, βαρέα, χονδροειδῆ, βλακώδη. Ἐκ τοῦ βάρους καὶ τοῦ ἀπογοητευμένου αὐτῶν ἦθους κατεφαίνετο ὅτι ὡς πρὸς αὐτὰ ὁ βίος ἦτο σοβαρός, οἱ δρόμοι μακροὶ καὶ τὸ ὑποβασταζόμενον φορτίον βαρὺ.

Ἡ ἀντίθεσις ἦτο ζωηρὰ καὶ τὸ ἐκ ταύτης πόρισμα βαθύ· ἐπλησίασα εἰς τὰ ὑποδημάτια ἐκεῖνα ἡρέμα, ὅπως μὴδένα ἀφυπνίσω, διότι πάντες ἐκοιμῶντο ἐν τῇ οἰκίᾳ. Τὰ ἔψαυον, τὰ ἔστρεφον καὶ τὰ περιέστρεφον, τὰ ἐθεώρουν πανταχόθεν καὶ ἠσθανόμην θελκτικὸν μειδίωμα θάλλον ἐπὶ τῶν χειλέων μου...

Ἡ πατρικὴ ἀγάπη ἔχει, ὡς ἀγάπη, τὰς τρέλλας τῆς, τὰς ἀδυναμίας τῆς, εἶνε παιδαριώδης, ἢ πλήρης εὐγενείας, ἀλλ' ἐν οὐδεμίᾳ περιστάσει ἀναλύεται καὶ ἐξηγεῖται· κατεχόμεθα ὑπ' αὐτῆς καὶ διευθυνόμεθα.

Ὁ ἄνευ ἀδυναμίας πατῆρ πρῶτος βαλέτω ἐπ' ἐμὲ τὸν λίθον αἱ μητέρες θὰ μ' ἐδικήσωσι.

Συλλογισθῆτε ὅτι τὸ μετὰ δεμάτων ὑποδημάτιον ἐκεῖνο, τὸ τρυπημένον εἰς τὸ ἄκρον μοι ἐνεθύμιζε τὸν μικρὸν παχουλόν του πόδα, καὶ ὅτι μυρία ἀναμνήσεις συνεδέοντο πρὸς τὸ ἀγαπητὸν ἐκεῖνο ποδαράκι.

Τὸ ἐφανταζόμεν, τὸ μικρὸν μου, ὅτε ἔκοπτον τὰ νύχια του καὶ ἀνθίστατο σύρον τὰ μουστάκια μου καὶ ἐγέλα ἀκουσίως, διότι ἐγαργαλιζέτο.

Τὸ ἐφανταζόμεν ὅτε τὴν ἐσπέραν, πλησίον τῆς ἐστίας, ἐξέβαλον τὰ μικρὰ του περιπόδια.— Τί εὐθυμία ἦτο ἐκεῖνη!

Ἔλεγον ἐν... δύο... Καὶ αὐτὸ, περιτετυλιγμένον εἰς τὸν μακρὸν νυκτικὸν χιτωνίσκον του, τὰς χεῖρας ἔχον χωμένας εἰς τὰς μακροτάτας χειρίδας, ἀνέμενε μὲ ἀστράπτον βλέμμα, ἔτοιμον νὰ ἀνακαγχάσῃ, τὸ περίφημον τρία.

Τέλος μετὰ μυρίας βραδύτητας, μυρία πειράγματα τὰ ὅποια ἐξῆπτον τὴν ἀνυπομονησίαν αὐτοῦ καὶ μοι ἐπέτρεπον νὰ ὑποκλέψω ἀπ' αὐτοῦ πέντε ἕξ φιλήματα, ἔλεγον: τρία.

Τὸ περιπόδιον ἐσφενδονᾶτο μακρὰν. — Τότε ἡ χαρὰ του δὲν εἶχεν ὄρια· ἀνετρέπετο ἐπὶ τοῦ βραχιονός μου καὶ αἱ γυμναὶ κνημαὶ του ἐκινουῦντο εἰς τὸν ἄερα. Ἀπὸ τὸ ὀρθάνοικτόν του στόμα, ἐν τῷ βάθει τοῦ ὁποίου ἔβλεπε στίλβοντας τοὺς λευκοὺς μαργαριτίσκους του, ἐξήρχετο ἀδιάκοπος, ἠχηρὸς γέλως.

Ἡ μήτηρ του, γελῶσα ὁμοίως, ἔλεγεν εἰς αὐτὸ μετὰ τινὰ στιγμῆν:

«Φθάνει, παιδάκι μου· φθάνει πειὰ, θὰ κρυώσῃς, παιδάκι μου.

«Κράτησέ το δά... Δὲν κουράσθηκες ἀκόμη, διαβολάκι;

Ἦθελε νὰ μᾶς ἐπιπλήξῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεύρῃ τὴν σοβαρότητα αὐτῆς ἐνώπιον τῆς

χαριτωμένης ξανθής ἐκείνης κεφαλῆς, ἣτις ἔκλι-
νεν ἐπὶ τοῦ γόνατός μου.

Ἡ σύζυγός μου ἔλεγε θεωροῦσά με:

— Εἶνε ἀνυπόφορο... Θεέ μου, τί παιδί!

Ἄλλ' ἐνόουν ὅτι τοῦτο ἐσήμαινε:

«Κύττα τί εὐμορφο, τί ζωηρό, τί εὐτυχησμένον
ποῦ εἶναι, τὸ παιδάκι μας, τὸ πλασματάκι μας,
ὁ υἱὸς τῶν δύο μας!

Καὶ πράγματι ἀξιολάτρευτον ἦτο, τοῦλάχισ-
στον τοιοῦτο τὸ ἔβλεπον.

Ἐκαμα πολὺ φρόνιμα — δύναμαι νὰ τὸ εἶπω
τώρα ὅτε ἐλευκάνθη ἡ κόμη μου — μὴ ἀφήσας νὰ
μοῦ διαφύγῃ οὐδ' ἡ ἐλάχιστη τῶν στιγμῶν τού-
των χωρὶς ν' ἀπολαύσω αὐτῆς πληρέστατα.
Πόσον λυποῦμαι τοὺς γονεῖς, τοὺς μὴ γνωρίζον-
τας νὰ εἶνε πατέρες ὅσον τὸ δυνατόν συχνότερον,
τοὺς μὴ γνωρίζοντας νὰ κυλιώνται εἰς τὸν τά-
πητα, νὰ γίνονται ἄλογα τῶν παιδίων των, νὰ
μιμῶνται τὴν ὕλκην τοῦ κυνὸς καὶ τὸν βρυχηθ-
μόν τοῦ λέοντος, νὰ δάκνωσι ἰσχυρῶς χωρὶς νὰ
προξενῶσι πόνον, καὶ νὰ κρύπτωνται ὀπίσω τῶν
ἀνακλίντρων ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ
φαίνωνται.

Εὐλικρινῶς λυποῦμαι τοὺς ἀτυχεῖς τούτους!
Διότι ταῦτα δὲν εἶνε εὐάρεστοι παιδαριώδεις ἐνα-
σχολήσεις, ἀλλὰ θελκτικαὶ ἀπολαύσεις, αἱ γλυ-
κύτεραι καὶ ἀγνότεραι τοῦ βίου, διότι μετ' αὐτὰς
οὐδεμίαν ἐπαφίνουσι πικρίαν, ὁ δὲ ἀπολαύσας
αὐτῶν αἰσθάνεται ἑαυτὸν καλλίτερον· εἶνε τεμά-
χια, ψιχία τῆς συκοφαντουμένης εὐτυχίας, ἣν
πλεῖστοι μέμφονται ὅτι δὲν ὑπάρχει, διότι πε-
ριμένουσι νὰ πέσῃ ἐξ οὐρανοῦ μονοκόμματος, ὡς
χρυσὴ ράβδος, ἐν ᾧ εὐρίσκεται εἰς τοὺς πόδας
αὐτῶν, ὡς λεπτὴ κόνις. Συναγάγωμεν τοὺς μι-
κροὺς τούτους κόκκους καὶ μὴ μεμφιμοιρῶμεν·
ἐκάστη ἡμέρα συνεπιφέρει τὸν ἐπιούσιον ἄρτον
καὶ τὴν μερίδα τῆς εὐτυχίας τῆς.

Βαδίζωμεν βραδέως, παρατηρῶμεν χαμαί, ἐ-
ρευνῶμεν περὶ ἡμᾶς, εἰς πάσας τὰς γωνίας.
Αὐτοῦ ἡ Πρόνοια κρύπτει πολλάκις τὴν εὐτυχίαν.

Γελόιους ἀνέκαθεν ἐθεώρησα τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους, ὅτινες διανύουσι τὸν βίον ἀπὸ ρυτῆρος
ἐλαύνοντες, δισταλαμένους ἔχοντες τοὺς μυκτῆρας,
ἀνήσυχα τὰ ὄμματα καὶ τὸ βλέμμα ἀτενὲς πρὸς
τὸν ὀρίζοντα. Φαίνεται ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπο-
μείνωσι τὸ παρὸν καὶ ὅταν εἶπῃ τις πρὸς αὐτοὺς:

— Σταματήσατε μίαν στιγμὴν, καταβῆτε
ἀπὸ τὸν ἵππον σας, πάρετε ἕνα ποτήρι ἀπ' αὐτὸ
τὸ ὠραῖο κρασί, ἄς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον, ἄς γελά-
σωμεν ὀλίγον, ἄς φιλήσωμεν τὸ παιδάκι σας!

— Ἀδύνατον, σὰς ἀποκρίνονται. Μὲ περιμέ-
νουν ἐκεῖ πέραν. Ἐκεῖ πέραν θὰ ὁμιλήσω· ἐκεῖ
πέραν θὰ πῶ ὠραῖο κρασί· ἐκεῖ πέραν θὰ φιλήσω
τὸ παιδί μου· ἐκεῖ πέραν θὰ εἶμαι εὐτυχής...
ἐκεῖ πέραν... Καὶ ὅταν φθάσουν ἐκεῖ πέραν
ἀσθμαίνοντες, ἀπηυδηκότες, καὶ ἀπαιτοῦν κραυγά-

ζοντες τὸ ἀντίτιμον τῶν μόχθων αὐτῶν, τὸ παρὸν,
γελῶν, λέγει πρὸς αὐτοὺς:

— Κύριε τὸ ταμεῖον εἶνε κλειστόν.

Τὸ μέλλον ὑπισχεῖται — ἀλλὰ τὸ παρὸν μόνον
πληροῖναι καὶ πρέπει νὰ δεικνύηται τις νοήμων
πρὸς τὸν κρατοῦντα τὰς κλεῖδας τοῦ ταμεῖου.

Διατί νομίζετε ὅτι σὰς ἐξηπάτησεν ἡ Πρόνοια;

Πιστεύετε, ὅτι ἔχει εὐκαιρίαν, ἡ ἀγαθὴ αὐτῆ
Πρόνοια, νὰ παραβῆτῃ εἰς ἕκαστον ἐντελῆ εὐτυ-
χίαν, καλομαγειρευμένην, ἐντὸς χρυσῆς παροψί-
δος, καὶ πρὸς ἐπίμετρον νὰ παίξῃ καὶ μουσικὴν
κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος πρὸς ψυχαγωγίαν
σας; Τοῦτο ἐν τούτοις ἀξιοῦσι πολλοὶ τῶν ἀν-
θρώπων.

Δέον νὰ εἶμεθα λογικοί, ν' ἀνασκουμπώσωμεν
τὰς χειρὶδας ἡμῶν, νὰ μεριμνήσωμεν ἡμεῖς αὐ-
τοὶ περὶ τοῦ φαγητοῦ ἡμῶν καὶ νὰ μὴν ἀπαι-
τῶμεν τὸ παράπαν νὰ λάβῃ ὁ οὐρανὸς τὸν κόπον
νὰ ἐξαφροῖσῃ τὸ μαγειρεῦμά μας.

Ταῦτα πάντα διενουόμεν τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν
ἐκράτουν τὸ παιδίον μου ἐν τῇ ἀγκάλῃ μου, καὶ
ἡ ὕγρα καὶ κανονικὴ αὐτοῦ ἀναπνοὴ προσέ-
ψαυε τὴν χεῖρά μου. Ἀνελογιζόμεν τὰς εὐτυχεῖς
στιγμὰς ἃς μοι εἶχεν ἤδη παράσχει καὶ ἡμῖν
εὐγνώμων πρὸς αὐτό.

— Τί ἀπλοῦν πράγμα εἶνε, ἔλεγον κατ' ἑμαυ-
τόν, νὰ εἶνε κανεὶς εὐτυχής! Μοῦ φαίνεται ὅτι
δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἄκραν τοῦ
κόσμου διὰ νὰ τὴν εὕρω τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ ἡ σύζυγός μου τῆς αὐτῆς γνώμης ἦτο,
ἐμένομεν δὲ μακρὰς ὥρας συνδαυλιζόντες τὸ πῦρ
καὶ συνομιλοῦντες περὶ τῶν συναισθημάτων ἡμῶν.

— Σὺ φίλε μου, τὸ ἀγαπᾶς διαφορετικὰ ἀπὸ
ἐμὲ τὸ παιδάκι μας, μοὶ ἔλεγε συχνά. — Οἱ πα-
τέρες κάμνουν περισσοτέρους ὑπολογισμοὺς ἀπὸ
ἡμᾶς... ἡ ἀγάπη των ὁμοιάζει μὲ ἀνταλλα-
γὴν... Ἀγαποῦν ὅπως πρέπει τὸ παιδί των
μόνον τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὅποιαν κολακευθῆ ἡ
φιλαυτία των. Ὁ πατὴρ εἶνε ὡσὰν ἰδιοκτήτης.
Βίμπορεῖτε ν' ἀναλύσετε τὴν πατρικὴν ἀγάπην,
ν' ἀνεύρετε τὰς αἰτίας καὶ νὰ εἶπετε: Ἀγαπῶ
τὸ παιδί μου διότι εἶνε τέτοιο καὶ τέτοιο.

Ἡ μητρικὴ ὄμως ἀγάπη εἶνε ἀδύνατον ν' ἀνα-
λυθῆ· ἡ μήτηρ δὲν ἀγαπᾶ τὸ παιδί τῆς διότι
εἶνε ὠραῖον ἢ ἄσχημον, εὐφρὲς ἢ ἀνόητον, διότι
τῇ ὁμοιάζει ἢ δὲν ὁμοιάζει πρὸς αὐτήν, διότι
ἔχει τὰς κλίσεις, ἢ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς. Τὸ ἀ-
γαπᾶ διότι δὲν εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ ἄλλως, διότι
εἶνε ἀνάγκη.

«Ἡ μητρικὴ ἀγάπη εἶνε αἰσθημα ἔμφυτον
εἰς τὴν γυναῖκα. — Ἡ πατρικὴ ἀγάπη εἶνε ἀπο-
τέλεσμα περιστάσεων. Εἰς τὴν μητέρα εἶνε ὡς
ὁρμῆμφυτον, εἰς τὸν πατέρα εἶνε ὑπολογισμὸς τοῦ
ὀποίου δὲν ἔχει μὲν συνειδήσιν, εἶνε ἀληθές, ἀλλ'
ὅπωςδὴποτε εἶνε ἀποτέλεσμα πολλῶν ἄλλων αἰσθη-
μάτων... Ἴσως δὲν τὰ ἐννοεῖς αὐτά, ἄνδρα μου.

— 'Α! βέβαια, ἀπήντησα πειραγμένος, τί θὰ πῆ, ἡμεῖς οἱ ἄνδρες δὲν ἔχομεν οὔτε καρδιά οὔτε σπλάγγνα... Ἐἶνε τερατώδη αὐτὰ ποῦ λέγεις!... Καὶ ἐκίνουν ἐν ταραχῇ τὴν πυράγραν κρημνίζων τοὺς δαυλοὺς τῆς ἐστίας.

Ἐν τούτοις ἡ γυναῖκά μου ἔχει δίκαιον, ὡμολόγουν πρὸς ἑαυτὸν. Ὅταν παιδίον τι γενῶνται, ἡ μητρικὴ στοργὴ δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν πατρικὴν. Ἡ στοργὴ αὕτη εἶνε ἡδὴ ἀγάπη. Ἡ μήτηρ φαίνεται ὡς νὰ γνωρίζῃ πρὸ πολλοῦ τὸ ἀξιολάτρευτον ἐκεῖνο πλάσμα. Ἄμα ἐκβάλλῃ τὴν πρῶτην κραυγὴν αὐτοῦ νομίζεις ὅτι τὸ ἐπανευρίσκει. «Αὐτὸ εἶνε!» λέγει. Καὶ τὸ λαμβάνει ἄνευ ἀμηχανίας, εἰς τοὺς δύο δὲ περιβάλλοντας αὐτὸ βραχίονας τὸ παιδίον εὐρίσκει ἀνάλογον τῷ ἀναστήματι αὐτοῦ θέσιν καὶ ἀποκοιμᾶται εὐτυχῶς ἐν τῇ δι' αὐτὸ παρασκευασθείσῃ ταύτῃ φωλεῇ.

Ποῦ λοιπὸν ἐδιδάχθη ἡ μήτηρ τὴν μητρότητα; ποῦ ἐμαθήτευσε; Ὁ ἀνὴρ τούναντίον, ἅμα τῇ γεννήσει τοῦ παιδίου, αἰσθάνεται μεγάλην ταραχὴν. Ὁ πρῶτος κλαυθμηρισμὸς τοῦ μικροῦ ὄντος τὸν συγκινεῖ· ἀλλ' ἐν τῇ συγκινήσει ταύτῃ ἐνουπάρχει περισσοτέρα ἔκπληξις ἢ ἀγάπη. Ἡ στοργὴ αὐτοῦ δὲν ἐγεννήθη εἰσέτι. Ἡ καρδιά του ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐθισθῇ πρὸς τὸ νέον αἰσθημα.

Τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς διδάσκεται, τῆς μητρὸς ὁμῶς οὐχί.

Ἄν ὁ πατὴρ εἶνε ἠθικῶς ἀδέξιος ὅπως ἀγαπήσῃ τὸ νεογέννητον, ὁμολογητέον ὅτι εἶνε καὶ φυσικῶς ἀδέξιος ὅπως ἐκδηλώσῃ πρὸς αὐτὸ τὴν στοργὴν αὐτοῦ.

Τρέμων, γελοῖως διαστρέφων τὸ σῶμα αὐτοῦ, μετὰ βάρους ἀγῶνος βασιτάζει τὸ ἐλαφρὸν ἐκεῖνο φορτίον. Φοβεῖται μὴ συντρίψῃ τὸ νήπιον, ὅπερ συναισθάνεται τοῦτο καὶ κραυγάζει δι' ὅλης τῆς δυνάμειος τῶν πνευμῶνων αὐτοῦ. Καταβάλλει μείζονα δυνάμειν ὁ ταλαίπωρος, ὅπως σηκώσῃ τὸ τέκνον τοῦ ὄσης θ' ἀπῆρτεῖτο ὅπως διαρρήξῃ θύραν. Ἄν τὸ ἀσπασθῇ, κεντᾶ αὐτὸ διὰ τοῦ γενείου· ἂν τὸ ἐγγίσῃ, οἱ χονδροῖ του δάκτυλοι τῷ προξενοῦν πόνον. Ὅμοιάζει μὲ ἄρκτον προσπαθοῦσαν νὰ βελονιάσῃ.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ πατὴρ πρέπει ν' ἀγαπήσῃ τὸ τέκνον του, νὰ αἰσθανθῇ κλίσει πρὸς τὸ νέον αὐτοῦ ἔργον, καὶ νὰ μὴ μείνῃ ὑπὲρ τὸ δέον ἄπειρος καὶ σκαιὸς ὡς νεοσύλλεκτος.

Ἡ φύσις ἐπρονόησε περὶ τούτου καὶ ὁ πατὴρ προβιβάζεται ὀριστικῶς εἰς δεκανέα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τὸ νήπιον ψελλίσῃ τὰς πρώτας συλλαβὰς:

Ὅμολογητέον ὅτι εἶνε γλυκύτατον τὸ πρῶτον ἐκεῖνο τοῦ παιδίου ψέλλισμα, καὶ τὸ μπᾶ...μπᾶ... ὅπερ τὸ μικρὸν ψιθυρίζει κατ' ἀρχὰς εἶνε θαυμασιῶς ἐλλειλεγμένον ὅπως τὸν συγκινήσῃ. Δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἡ πρώτη τοῦ ἀνθρώπου λέξις ἐκφράζει ἀκριβῶς τὸ βαθύτερον καὶ τρυφερότερον πάντων τῶν αἰσθημάτων;

Συγκινητικὸν ὁμοίως δὲν εἶνε ὅτι τὸ δυστυχὲς ὑπιοπνεύεισκει μόνον του τὴν λέξιν ἧτις μέλλει ἐξάπαντος νὰ συγκινήσῃ ἐκεῖνον, οὔτινος ἔχει περισσότερο ἀνάγκη: Ἡ λέξις ἐκεῖνη σημαίνει:

— «Ἐἶμαι ἰδικόν σου, ἀγάπα με, κάμε μου θέσιν εἰς τὴν καρδίαν σου, ἄνοιξέ μου τὴν ἀγκάλην σου· τὸ βλέπεις, δὲν ξεύρω ἀκόμη πολλὰ πράγματα· μόλις ἤλθα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ σὲ συλλογίζομαι ἀπὸ τώρα, εἶμαι τῆς οἰκογενείας σου, θὰ τρώω εἰς τὸ τραπέζι σου, καὶ θὰ φέρω τὸ ὄνομά σου...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ!»

Διὰ μιᾶς ἀνευρε τὴν θελκτικωτάτην τῶν κολακειῶν. Δίαν τεχνιγέντως εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον.

'Α! τὸ ἀγγελάκι μου! μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ...μπᾶ... Ἀκούω ἀκόμη τὴν δισταζούσαν μικρὰν φωνὴν του, βλέπω ἀκόμη τὰ δύο κοράλλινα χεῖλη του ἀνοιγόμενα καὶ κλειόμενα. Ἀπετελοῦμεν κύκλον περὶ αὐτὸ γονυπετεῖς ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ ὕψος του. Τῷ ἔλεγον οἱ περὶ ἐμέ:

— Πάλι! Πάλι! 'πές μας ποῦ εἶνε ὁ μπαμπᾶς.

Καὶ αὐτὸ, πρὸς μεγίστην πάντων ἀγαλλίασιν μοὶ ἔτεινε τοὺς βραχίονας στρέφων συγγρόνως πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐνηγαλίσθην θερμότεα αὐτὸ καὶ ἡσθάνθη ὅτι δύο δάκρυα μὲ ἡμπόδιζον νὰ ὀμιλήσω.

'Απὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔγεινα πατὴρ.

K.

Ο ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ

τοῦ ἱατροῦ Φερρᾶν

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, ἐν μέσῳ ἐκτάκτου συνωθήσεως πλήθους, ὁ ἱατρός Βρουαρδέλ ἀνεκοίνωσε τὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἔκθεσιν αὐτοῦ, ἐν ἣ ἀναγράφονται τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς Ἰσπανίαν μετὰ δύο ἐτέρων ἱατρῶν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑπὸ τοῦ δόκτορος Φερρᾶν ἀνακαλυφθείσης μεθόδου πρὸς θεραπείαν τῆς χολέρας. Ὁ δόκτωρ Φερρᾶν ἠρνήθη νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τοὺς ἱατροὺς τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς τοὺς ἐν χρήσει παρ' αὐτῷ τρόπους πρὸς καλλιέργειαν τοῦ χολερικοῦ ἴου, καὶ συνήνεσε μὲν νὰ ἐξετάσωσι τὰς παρασκευὰς ταύτας ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, νὰ παρασταθῶσιν εἰς τοὺς ἐμβολιασμοὺς καὶ νὰ βεβαιωθῶσι περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ δίχως οὐδὲ σταγῶν ἐκ τοῦ παρασκευαζομένου ὑπ' αὐτοῦ ἴου νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἐργαστηρίου του. «Ἐὰν θέλετε νὰ γνωρί-